

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ « МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ»
АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

Лектор курсу			Парій Людмила Віталіївна , кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту		Контактна інформація лектор(v_pariy@ukr.net), сторінка курсу в Moodle http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=1360		сторінка курсу в Classroom – https://classroom.google.com/c/NzI3MTAyMzk5Nzg0?cjc=2rymejf	
Галузь знань			07 «Управління і адміністрування»		Освітній рівень		бакалавр	
Спеціальність			073 «Менеджмент»		Семестр		6	
Освітньо-професійна програма			«Менеджмент»		Тип дисципліни		нормативна	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Курсова робота	Самостійна підготовка	
	4	120	18	18	18	-	66	

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Менеджмент і адміністрування (Менеджмент). Економіка підприємства. Основи управління бізнесом
Освітні компоненти для яких є базовою	Інвестиційний менеджмент . Управління фінансовою діяльністю. Управління комерційною діяльністю. Ризик-менеджмент
Мета курсу:	Формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань і практичних навичок з формування та реалізації заходів антикризового управління.

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції (СК)
ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	СК2. Здатність аналізувати результати діяльності 10 організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програми) результати навчання – ПРН

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. Теоретичні засади антикризового менеджменту			
Тема 1. Основи антикризового менеджменту. <u>Рекомендовані джерела:</u> Заняття 1.1 Основи антикризового менеджменту. Заняття 1.2 Основи антикризового менеджменту.	Лекція 1 2 год.		Пояснювально-ілюстративний, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 1 2 год.	4 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь
	Семінарське заняття 1 2 год.	3 бали	Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
Тема 2. Загальні засади антикризового управління підприємством. <u>Рекомендовані джерела:</u> Заняття 2.1 Загальні засади антикризового управління підприємством. Заняття 2.2 Загальні засади антикризового управління підприємством.	Лекція 2 2 год.		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування студентів
	Практичне заняття 2 2 год.	4 бали	Усне опитування, тематична дискусія, тестування
	Семінарське заняття 2 2 год.	3 бали	Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
Тема 3. Особливості антикризового управління підприємством та діагностика його економічного стану. <u>Рекомендовані джерела:</u> 1-4,6,7 Заняття 3.1 Особливості антикризового управління підприємством та діагностика його економічного стану. Заняття 3.2 Особливості антикризового управління підприємством та діагностика його економічного стану.	Лекція 3 2 год.		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування студентів
	Практичне заняття 3 2 год.	4 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь
	Семінарське заняття 3 2 год.	3 бали	Дидактична гра як засіб активізації процесу навчання у процесі моделювання цілісної структури професійної діяльності майбутнього фахівця;
Тема 4. Методичні засади та практичний інструментарій	Лекція 4 2 год.		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування студентів

діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства. <u>Рекомендовані джерела:</u> 1-4,6,7	Практичне заняття 4 2 год.	6 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, тестування
Заняття 4.1 Методичні засади та практичний інструментарій діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства. Заняття 4.2 Методичні засади та практичний інструментарій діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства.	Семінарське заняття 4 2 год.		Усне опитування для перевірки знань студентів, метод «Коло ідей», метою якого є залучення всіх студентів до обговорення проблеми
	Самостійна робота		
Тема 1. Основи антикризового менеджменту.	6 год.	1 бал	1. Погляди вчених-економістів на причини виникнення та розвитку макроекономічних циклів.
Тема 2. Загальні засади антикризового управління підприємством.	6 год.	1 бал	2. Формування системи протидії банкрутству на рівні держави..
Тема 3. Особливості антикризового управління підприємством та діагностика його економічного стану.	6 год.	1 бал	3. Ризики в антикризовому управлінні
Тема 4. Методичні засади та практичний інструментарій діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства.	6 год.	1 бал	4. Експертні моделі діагностики кризового стану.
Розділ 2. Теоретичні та методичні основи впровадження антикризової системи управління у підприємстві			
Тема 5. Основи формування антикризової програми підприємства. <u>Рекомендовані джерела:</u>	Лекція 5 2 год.		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування студентів
Заняття 5.1 Основи формування антикризової програми підприємства.	Практичне заняття 5 2 год.	4 бали	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь
Заняття 5.2 Основи формування антикризової програми підприємства.	Семінарське заняття 5 2 год.	3 бали	Усне опитування для перевірки знань студентів, метод «Коло ідей», метою якого є залучення всіх студентів до обговорення проблеми
Тема 6. Правові основи антикризового управління. <u>Рекомендовані джерела:</u>	Лекція 6 2 год.		Пояснювально-ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування студентів
Заняття 6.1 Правові основи антикризового управління.	Практичне заняття 6 2 год.	4 бали	Усне опитування, рішення ситуаційних завдань
Заняття 6.2 Правові основи антикризового управління.	Семінарське заняття 6 2 год.	3 бали	Дидактична гра як засіб активізації процесу навчання у процесі моделювання цілісної структури професійної діяльності майбутнього фахівця

Тема 7. Антикризове управління персоналом підприємства. <u>Рекомендовані джерела:</u> 1-4,6,7	Лекція 7 2 год.		Метод «Ажурна пилка» вчить студентів працювати «у команді» для опрацювання значної кількості інформації за короткий проміжок часу. Основний принцип цього методу “вчимося – навчаючи”
	Практичне заняття 7 2 год.	4 бали	Усне опитування, тестування, обговорення ситуаційного завдання.
	Семінарське заняття 7 2 год.	3 бали	Усне опитування для перевірки знань студентів, метод «Коло ідей», метою якого є залучення всіх студентів до обговорення проблеми
Тема 8. Антикризове управління підприємством в умовах надзвичайного стану. <u>Рекомендовані джерела:</u> 1-4,8,9	Лекція 8 2 год.		Пояснювально – ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування студентів
	Практичне заняття 8 2 год.	4 бали	Усне опитування, індивідуальні завдання
	Семінарське заняття 8 2 год.	3 бали	Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
Тема 9. Антикризова політика підприємства в умовах повоєнного відновлення України. <u>Рекомендовані джерела:</u> 1-4,8,9	Лекція 9 2 год.		Пояснювально – ілюстративний, лекція-візуалізація, бліц-опитування студентів
	Практичне заняття 9 2 год.	6 балів	Усне опитування, виконання завдань на практичне застосування знань і вмінь, тестування
	Семінарське заняття 9 2 год.	3 бали	Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
	Самостійна робота		
Тема 5. Основи формування антикризової програми підприємства.	6 год.	1 бал	5. Організаційно-економічне забезпечення продажу підприємства як цілісного майнового комплексу в процесі судової санації.
Тема 6. Правові основи антикризового управління.	6 год.	1 бал	6. Загальна інформація про судовий процес у господарському суді.
Тема 7. Антикризове управління персоналом підприємства.	6 год.	1 бал	7. Діагностика системи управління персоналом кризового підприємства

Тема 8. Антикризове управління підприємством в умовах надзвичайного стану.	6 год.	1 бал	8. Які типи криз можуть виникнути на підприємстві в умовах надзвичайного стану?
Тема 9. Антикризова політика підприємства в умовах повоєнного відновлення України.	6 год.	1 бал	9. Які особливості повоєнного відновлення відрізняють його від попередніх криз? Які фактори можуть уповільнювати або прискорювати цей процес?
Тема 10. Стратегія і тактика антикризового управління	6 год.	1 бал	10. Які основні етапи розробки стратегії антикризового управління? Як провести SWOT-аналіз підприємства?
Тема 11. Маркетинг в антикризовому менеджменті	6 год.	1 бал	11. Які основні завдання маркетингу в період кризи? Як маркетинг допомагає підприємствам виживати та розвиватися?

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Комп'ютерний клас для проведення практичних занять з встановленим програмним забезпеченням Microsoft Power BI, Microsoft Visio, Microsoft PowerPoint, Microsoft Project, Spider Project Lite, OpenProj, GanttProject, Microsoft Excel – управління проектами; М.Е.Дос, Microsoft Outlook – документообіг.

- Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;

Система дистанційного навчання і контролю:

Moodle <http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=1360>; [Classroom https://classroom.google.com/c/NzI3MTAyMzk5Nzg0?cjc=2rymejf](https://classroom.google.com/c/NzI3MTAyMzk5Nzg0?cjc=2rymejf)

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Біловол Р.І. Діагностика кризи як основа забезпечення розвитку підприємства. Економіка і суспільство. 2019. № 20. С. 123–127.

URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/20_ukr/17.pdf

2. Борзенко В. І. Антикризове управління: навч. посібник. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2016. 232 с.

3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>

4. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затв. Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 р № 14.

URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ME06025>

5. Павловська А.С., Руденко О.А. Антикризова економічна політика: наукові засади формування та впровадження : навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол.

у-т. Черкаси : ЧДТУ, 2020. 151 с.

6. Парій Л.В., Левандовська В.А. Зарубіжний досвід практичної реалізації антикризових інструментів управління підприємством. *Науковий вісник Державного університету телекомунікацій*. Серія: «Економіка. Менеджмент. Бізнес». 2021. №4(38). С.93-99

7. Парій Л.В. Ситуаційний аналіз в антикризовому управлінні підприємством. *Науковий вісник Державного університету телекомунікацій*. Серія: «Економіка. Менеджмент. Бізнес» №1(31),2020. С.49-54

8. Полінкевич О. М., Лещук В. П. Фінансова санація та банкрутство підприємств: підручник. Київ. Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.

9. Портна О. В., Єршова Н.Ю., Юр'єва І.А. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. Видавництво «Магнолія 2006», 2018. 283 с.

10. Стешенко О. Д., Масалигіна В. В. Антикризове управління в умовах пандемії. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 70–71. С. 75–82.

11. Хацер М. В. Антикризове фінансове управління на підприємстві: сутність, характеристика та механізм здійснення. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2019. Т. 30(69), № 1. С. 71–77.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання всіх практичних та лабораторних робіт і виконання самостійних завдань, які передбачені структурою освітньої компоненти.

Якщо студента не допущено до складання екзамену, як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Студент має право на два перескладання. При повторному перескладанні екзамену його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІМП. Оцінка комісії є остаточною. У випадку отримання студентом 0 балів (неприйнятно), що тягне відрахування за невиконання навчального плану.

Оцінювання студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Для отримання додаткових балів, студент повинен надати копію друкованої публікації чи письмове повідомлення видавця, про прийняття до друку публікації. Тематика публікації повинна відповідати змісту дисципліни і тільки в цьому випадку додаткові бали будуть зараховані. При пред'явленні публікації студент звільняється від виконання практичної роботи, тема якої відповідає тематиці публікації, при цьому студенту зараховується додаткові бали замість балів за виконання суміжних за тематикою практичних робіт. Максимальна кількість додаткових балів, що можуть бути зараховані за дисципліну – 10 балів.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КONTРоль	<i>Виконання практичних та семінарських робіт</i>	59 бали
	Самостійна робота	11 балів
Підсумкове оцінювання екзамен	Метою іспиту є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Іспит проходить в письмовій формі у вигляді відповіді на завдання білету.	30 балів

Додаткова оцінка

Види навчальної роботи		
Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій за тематикою освітніх компонентів:		
Тези доповіді на фаховій конференції		3 бали
Стаття у фаховому виданні		5 балів
Стаття в іноземному рецензованому виданні		10 балів

Максимальна кількість додаткових балів, які можуть бути зараховані здобувачу освіти - 10 балів.

Підсумкова оцінка за дисципліну

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /затис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обгрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при	Відмінно / Зараховано (А)

	завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	вивчені інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналізможливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (B)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (C)
64-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-63	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не представляється
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням/ Не допущений (F) В залікову книжку не представляється